

NCERT Solutions for Class 7th Sanskrit Chapter 8

Question 1:

शुद्धकथनस्य समक्षम् 'आम्' अशुद्धकथनस्य समक्षं 'न' इति लिखत-

(क)	अस्माकं राष्ट्रस्य ध्वजे त्रयः वर्णाः सन्ति।	-
(ख)	ध्वजे हरितवर्णः शान्तेः प्रतीकः अस्ति।	-
(ग)	ध्वजे केशरवर्णः शक्त्याः सूचकः अस्ति।	-
(घ)	स्वतन्त्रतायाः आन्दोलने लक्षाधिकाः जनाः स्वप्राणान् अत्यजन्।	-
(ङ)	अस्माकं ध्वजः अनेकत्वे एकत्वस्य सूचकः।	-

Answer:

(क)	अस्माकं राष्ट्रस्य ध्वजे त्रयः वर्णाः सन्ति।	आम्
(ख)	ध्वजे हरितवर्णः शान्तेः प्रतीकः अस्ति।	न
(ग)	ध्वजे केशरवर्णः शक्त्याः सूचकः अस्ति।	आम्
(घ)	स्वतन्त्रतायाः आन्दोलने लक्षाधिकाः जनाः स्वप्राणान् अत्यजन्।	आम्
(ङ)	अस्माकं ध्वजः अनेकत्वे एकत्वस्य सूचकः।	आम्

Question 2:

अधोलिखितेषु पदेषु प्रयुक्तां विभक्तिं वचनं च लिखत-

पदानि	विभक्तिः	वचनम्
यथा- त्रयाणाम्	षष्ठी	बहुवचनम्
समृद्धेः	-----	-----
वर्णानाम्	-----	-----
उत्साहस्य	-----	-----
नागरिकैः	-----	-----
पट्टिकानाम्	-----	-----
प्राणानाम्	-----	-----

Answer:

पदानि	विभक्तिः	वचनम्
यथा- त्रयाणाम्	षष्ठी	बहुवचनम्
समृद्धेः	षष्ठी	एकवचनम्
वर्णानाम्	षष्ठी	बहुवचनम्
उत्साहस्य	षष्ठी	एकवचनम्
नागरिकैः	तृतीया	बहुवचनम्

पट्टिकानाम् षष्ठी बहुवचनम्

प्राणानाम् षष्ठी बहुवचनम्

Question 3:

एकपदेन उत्तरत-

(क) अस्माकं ध्वजे कति वर्णाः सन्ति?

(ख) त्रिवर्णं ध्वजे शक्त्याः सूचकः कः वर्णः?

(ग) अशोकचक्र कस्य द्योतकम् अस्ति?

(घ) त्रिवर्णः ध्वजः कस्य प्रतीकः?

Answer:

(क) त्रयः

(ख) केशर वर्णः।

(ग) सत्यस्य, धर्मस्य, अहिंसास्य।

(घ) स्वाभिमानस्य।

Question 4:

एकवाक्येन उत्तरत-

(क) अस्माकं ध्वजस्य श्वेतवर्णः कस्य सूचकः अस्ति?

(ख) स्वतन्त्रतायाः आन्दोलने कस्य महती भूमिका आसीत्?

(ग) अस्माभिः कस्य मानसम्मानरक्षा करणीया?

(घ) ध्वजस्य श्वेतपट्टिका कस्याः सूचिका अस्ति?

Answer:

(क) अस्माकं ध्वजस्य श्वेतवर्णः शान्तेः सूचकः अस्ति।

(ख) स्वतन्त्रतायाः आन्दोलने ध्वजस्य महती भूमिका आसीत्।

(ग) अस्माभिः ध्वजस्य मानसम्मानरक्षा करणीया।

(घ) ध्वजस्य श्वेतपट्टिका सात्विकतायाः निर्मलतायाः च सूचिका अस्ति।

Question 5:

अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्कितपदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-

(क) अस्माकं त्रिवर्णध्वजः विश्वविजयी भवेत्।

(ख) स्वधर्मात् प्रमादं वयं न कुर्याम।

(ग) एतत् सर्वम् अस्माकं नेतृणां सुदुर्दैः सफलम्।

(घ) शत्रूणां समक्षं विजयः सुनिश्चितः भवेत्।

Answer:

(क) अस्माकं कः विश्वविजयी भवेत्?

(ख) स्वधर्मात् किं वयं न कुर्याम?

(ग) एतत् सर्वम् अस्माकं नेतृणां कस्य सफलम्?

(घ) केषां समक्षं विजयः सुनिश्चितः भवेत्?

Question 6:

उदाहरणानुसारं समुचितैः पदैः रिक्तस्थानानि पूरयत-

शब्दाः	विभक्तिः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
यथा पट्टिका	षष्ठी	पट्टिकायाः	पट्टिकयोः	पट्टिकानाम्
अग्निशिखा	सप्तमी	अग्निशिखायाम्	-----	-----
ऊर्जा	चतुर्थी	-----	ऊर्जाभ्याम्	-----
अहिंसा	द्वितीया	अहिंसाम्	-----	-----
सफलता	पञ्चमी	-----	सफलताभ्याम्	-----
सूचिका	तृतीया	सूचिकया	-----	-----

Answer:

शब्दाः विभक्तिः एकवचनम् द्विवचनम् बहुवचनम्

यथा पट्टिका	षष्ठी	पट्टिकायाः	पट्टिकयोः	पट्टिकानाम्:
अग्निशिखा	सप्तमी	अग्निशिखायाम्	अग्निशिखयोः	अग्निशिखासु
ऊर्जा	चतुर्थी	ऊर्जायै	ऊर्जाभ्याम्	ऊर्जाभ्यः
अहिंसा	द्वितीया	अहिंसाम्	अहिंसे	अहिंसाः
सफलता	पञ्चमी	सफलतयाः	सफलताभ्याम्	सफलताभ्यः
सूचिका	तृतीया	सूचिकया	सूचिकाभ्याम्	सूचिकाभिः

Question 7:

समुचितमेलनं कृत्वा लिखत-

क **ख**

केशरवर्णः	ऊर्जास्वितायाः उत्साहस्य च सूचिका
अशोकचक्रम्	समृद्धेः सूचकः
श्वेतवर्णः	सात्त्विकतायाः निर्मलतायाः च सूचिका
श्वेतपट्टिका	सत्यस्य, धर्मस्य अहिंसायाश्च द्योतकम्
हरितवर्णः	शौर्यस्य सूचकः
केशरपट्टिका	समृद्धेः गतेः च संकेतिका
हरितपट्टिका	शान्तेः सूचकः

Answer:

क **ख**

केशरवर्णः	शौर्यस्य सूचकः
अशोकचक्रम्	सत्यस्य, धर्मस्य अहिंसायाश्च द्योतकम्
श्वेतवर्णः	शान्तेः सूचकः
श्वेतपट्टिका	सात्त्विकतायाः निर्मलतायाः च सूचिका
हरितवर्णः	समृद्धेः सूचकः
केशरपट्टिका	ऊर्जास्वितायाः उत्साहस्य च सूचिका
हरितपट्टिका	समृद्धेः गतेः च संकेतिका

***** END *****